

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

**Циклова комісія економіки, соціально-гуманітарних та
фундаментальних дисциплін**

РОБОЧА ПРОГРАМА

**з навчальної дисципліни «Основи авіаційного менеджменту і логістики»
вибірковий компонент
освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

**173 Авіоніка
(Авіоніка)**

Кременчук 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 27.11.2023 № 10

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 20.11.2023 № 4

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол від 24.11.2023 № 10

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки, соціально-гуманітарних та фундаментальних дисциплін, протокол від 16.11.2023 № 9.

Розробники:

Викладач циклової комісії економіки, соціально-гуманітарних та фундаментальних дисциплін, к.е.н., Рудь Ю.Л.

Рецензенти:

- 1. Викладач циклової комісії економіки, соціально-гуманітарних та фундаментальних дисциплін, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист Пушкар О.І.*
- 2. Директор Філії Класичного приватного університету у м. Кременчук, к.е.н., Мєняйлова Г.Є.*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, спеціалізації, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4, Загальна кількість годин - 120 Кількість тем - 120	17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації; 173 Авіоніка; перший (бакалаврський)	Навчальний курс <u>3</u> (номер) Семестр <u>6</u> (номер) Види контролю: залік (залік, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання		Заочна форма навчання
Лекції - <u>30</u> (години)		Лекції - <u>12</u> (години)
Семінарські заняття - <u>0</u> (години)		Семінарські заняття - <u>-</u> (години)
Практичні заняття - <u>10</u> (години)		Практичні заняття - <u>4</u> (години)
Лабораторні заняття - <u>0</u> (години)		Лабораторні заняття - <u>-</u> (години)
Самостійна робота - <u>80</u> (години)		Самостійна робота - <u>104</u> (години)
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:
Курсова робота - <u>-</u> (кількість, № семестру)		Курсова робота - <u>-</u> (кількість, № семестру)
Реферати - <u>-</u> (кількість, № семестру)		Реферати - <u>-</u> (кількість, № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Основи авіаційного менеджменту та логістики» – формування управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі авіаційного менеджменту.

Завдання навчальної дисципліни «Основи авіаційного менеджменту та логістики» є: формування комплексу професійних знань з авіаційного менеджменту та логістики, формування розуміння концептуальних основ системного управління авіаційними підприємствами; вміння приймати обґрунтовані рішення з приводу визначення та оцінки ефективності менеджменту в авіаційній галузі та інших питань, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю здобувачів освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна базується на дисциплінах «Основи економічної теорії», ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін, як «Психологія», «Основи авіаційного законодавства», «Вступ до спеціальності».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- суть та зміст основних понять та категорій науки управління організацією та діалектику менеджменту;
- сформулювати систему узагальнених знань про управління та економіку авіаційного транспорту;
- визначення та аналіз характеристик внутрішнього середовища системи управління та оцінка впливу факторів зовнішнього середовища на її функціонування;
- розуміння особливостей функціонування сучасних ринків авіаційних послуг;
- визначення чинників розвитку авіаційної галузі, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей;
- вміння приймати обґрунтовані рішення з приводу визначення та оцінки ефективності менеджменту в авіаційній галузі та інших питань, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

вміти:

- критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління авіаційними підприємствами в непередбачуваних умовах;
- ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- планувати діяльність авіаційних підприємств в стратегічному та тактичному розрізах.
- обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;
- формувати організаційні структури та оцінювати їх ефективність;
- створювати раціональні системи мотивації персоналу.
- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- вміти спілкуватись в професійних колах;
- демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.
- забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері авіаційного менеджменту або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальних та поведінкових наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати планування, організацію, мотивацію та контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 3	Здатність розробляти і програмувати мікропроцесорні системи керування
	ФК 9	Здатність оцінювати технічні і економічні характеристики систем та пристроїв авіоніки.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 12	Застосовувати сучасні інформаційні технології для забезпечення функціонування літальних апаратів а наземних комплексів
	ПРН 16	Оцінювати технічні і економічні характеристики прийнятих рішень для забезпечення ефективності та високої якості розробок

3. Програма навчальної дисципліни

Тема №1. Понятійно-категоріальний апарат авіаційного менеджменту та логістики.

Організація та її загальні характеристики. Менеджмент – як специфічна сфера людської діяльності, як система наукових знань, як мистецтво управління. Поняття і сутність логістики.. Мета та завдання логістики.

Діяльність менеджера, його задачі, ролі в організації. Професійні вимоги до менеджера в сучасній парадигмі авіаційного менеджменту та логістики.

Тема № 2. Розвиток менеджменту та логістики в авіаційній сфері.

Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.

Походження терміну, сучасні визначення логістики. Передумови, причини та етапи становлення логістики. Роль логістики у реформуванні економіки України. Особливості формування сучасної моделі авіаційного менеджменту та логістики в Україні.

Тема №3. Основи планування в авіаційному менеджменті. Самоменеджмент.

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, правила, процедури.

Використання SWOT-аналізу для формулювання стратегії. Формулювання стратегії бізнесу. Класифікація цілей організації. Процес

постановки цілей. Самоменеджмент як складова професійного розвитку персоналу.

Тема №4. Зміст та характеристика основних типів організаційних структур управління авіапідприємств.

Складові організації: делегування, відповідальність та організаційні повноваження. Правила делегування. Лінійні та апаратні (штабні повноваження). Типи адміністративного апарату.

Види та класифікація організаційних структур управління, їх побудова та організаційне проектування. Фактори, що впливають на формування організаційної структури управління.

Тема №5. Мотивація та контроль діяльності авіаційних підприємств .

Поняття мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей та дій працівника в моделі процесу мотивації

Сутність змістового процесу підходу до мотивації. Теорія “ієрархія потреб” А. Маслоу. Теорія ERG К. Альдерфера. Теорія потреб Д. МакКлелланда. Теорія “мотиваційної гігієни” Ф. Герцберга.

Сутність процесного підходу до мотивації. Теорія “сподівань” В. Врума. Теорія справедливості С. Адамса. Модель Портера-Лоулера.

Тема №6 .Прийняття рішень та інформаційне забезпечення процесу управління авіаційними підприємствами.

Суть процесу прийняття рішень. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття рішень. Етапи раціонального вирішення проблеми. Класифікація обставин прийняття рішень. Інформаційні обмеження та негативні наслідки, які впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Методи прийняття рішень. Сутність та цілі використання платіжної матриці. Побудова “дерева рішень” і вибір оптимального варіанту. Теоретико-ігрові методи. Обґрунтування рішень в умовах невизначеності. Управління ризиками.

Тема № 7. Керівництво та лідерство в менеджменті авіаційних підприємств.

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Форми впливу та влади. Природа і визначення терміну „лідерство”. Лідер і менеджер. Традиційні концепції лідерства. Теорії лідерства. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема №8. Характеристика функціональних видів логістики авіаційних підприємств.

Логістика як наука з управління матеріальними, інформаційними та іншими потоками. Мікрологістика, макрологістика. Бізнес-логістика та її підвиди: закупівельна логістика; розподільна логістика; збутова логістика,

транспортна логістика, митна логістика, логістика запасів, складська логістика, інформаційна логістика.

Тема № 9. Міжнародний ринок авіаційних та логістичних послуг.

Сутність ринку авіаційних перевезень. Сучасні тенденції розвитку міжнародної авіації, альянси. Нормативно-правове забезпечення ринку авіаперевезень, державні акти та стандарти. Дослідження ринку авіаційних перевезень. Тенденції та аналіз вантажних авіаперевезень. Перспективи розвитку ринку міжнародних авіаційних перевезень.

Тема № 10. Визначення та оцінка ефективності менеджменту та логістики в авіаційній галузі

Визначення терміну «ефективність». Визначення поняття «результат». Види ефективності: зовнішня, загальна, ринкова, стратегічна (цільова), витратна, оперативна, ефективність інноваційного проекту. Критерії організаційної ефективності. Фактори, що впливають на результативність організації.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №5							
Тема №1. Понятійно-категоріальний апарат авіаційного менеджменту та логістики.	12	4	-	1	-	8	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема № 2. Розвиток менеджменту та логістики в авіаційній сфері.	12	2	-	-	-	8	Реферат К/р на 10 хв.
Тема №3. Основи планування в авіаційному менеджменті. Самоменеджмент.	12	4	-	1	-	8	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема №4. Зміст та характеристика основних типів організаційних структур управління авіапідприємств.	12	2	-	1	-	8	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема №5. Мотивація та контроль діяльності авіаційних підприємств .	12	2	-	1	-	8	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема №6 .Прийняття рішень та інформаційне забезпечення процесу управління авіаційними підприємствами.	12	2	-	1	-	8	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема № 7. Керівництво та лідерство в менеджменті авіаційних підприємств.	12	2	-	1	-	8	Реферат К/р на 10 хв.
Тема №8. Характеристика функціональних видів логістики авіаційних підприємств.	12	4	-	2	-	8	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема № 9. Міжнародний ринок авіаційних та логістичних послуг.	12	4	-	1	-	8	Реферат К/р на 10 хв.
Тема № 10. Визначення та оцінка ефективності менеджменту та логістики в авіаційній галузі	12	4	-	1	-	8	Усне опитування К/р на 10 хв.
Всього за семестр № 6	120	30	-	10	-	80	залік

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №5							
Тема №1. Понятійно-категоріальний апарат авіаційного менеджменту та логістики.	12	2	-	0,5	-	12	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема № 2. Розвиток менеджменту та логістики в авіаційній сфері.	12	1	-	-	-	10	Реферат К/р на 10 хв.
Тема №3. Основи планування в авіаційному менеджменті. Самоменеджмент.	12	1	-	0,5	-	10	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема №4. Зміст та характеристика основних типів організаційних структур управління авіапідприємств.	12	1	-	-	-	10	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема №5. Мотивація та контроль діяльності авіаційних підприємств .	12	1	-	0,5	-	10	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема №6 .Прийняття рішень та інформаційне забезпечення процесу управління авіаційними підприємствами.	12	1	-	0,5	-	10	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема № 7. Керівництво та лідерство в менеджменті авіаційних підприємств.	12	1	-	0,5	-	10	Реферат К/р на 10 хв.
Тема №8. Характеристика функціональних видів логістики авіаційних підприємств.	12	2	-	0,5	-	10	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема № 9. Міжнародний ринок авіаційних та логістичних послуг.	12	1	-	0,5	-	10	Усне опитування К/р на 10 хв.
Тема № 10. Визначення та оцінка ефективності менеджменту та логістики в авіаційній галузі	12	1	-	0,5	-	12	Усне опитування К/р на 10 хв.
Всього за семестр № 6	120	12	-	4	-	104	залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема 1. Понятійно-категоріальний апарат авіаційного менеджменту та логістики		1-22, 43-48
—	<p>Навчальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надати уявлення про природу та основні характеристики організації як об'єкту управління. З'ясувати причини, що обумовлюють необхідність управління організацією. 2. Виділити ознаки діяльності менеджера і розкрити специфіку такої діяльності на різних рівнях і в різних сферах управлінської діяльності. 3. Які ви знаєте основні підходи до визначення категорії "менеджмент" ? 4. У чому полягають особливості управлінської діяльності порівняно з іншими видами діяльності ? Які ознаки діяльності менеджера? <p>Питання для самоперевірки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке організація та які загальні риси мають всі організації як об'єкти управління ? 2. У чому полягають особливості управлінської діяльності порівняно з іншими видами діяльності ? Які ознаки діяльності менеджера ? 3. Які ролі виконують менеджери в організації. ? Як ви їх розумієте ? Наведіть приклади. 4. Які специфічні особисті якості необхідні менеджерам ? Під впливом яких факторів і як формуються перспективна модель менеджера. 	
Тема № 2. Розвиток менеджменту та логістики в авіаційній сфері		1-22, 43-48
—	<p>Навчальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поглибити уявлення про сутність менеджменту з позиції вивчення історії розвитку науки управління. 2. З'ясувати логіку розвитку науки управління та формування її сучасних перспектив. 3. Критично дослідити ключові ідеї класиків менеджменту. <p>Питання для самоконтролю знань.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте основні передумови виникнення науки управління. 2. Поясніть сутність процесного підходу до управління. У чому сильні та слабкі сторони процесного підходу до управління ? 3. Розкрийте основні положення системного підходу до управління. Як системна концепція вплинула на розвиток науки управління ? 	
Тема №3. Основи планування в авіаційному менеджменті. Самоменеджмент		1-22, 43-48

—	<p>Навчальні цілі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясувати сутність планування як функції управління. 2. Виділити основні етапи процесу планування та типи планів в організації. 3. Розкрити зміст етапів процесу формування стратегії. 4. Засвоїти методологію використання найбільш поширених інструментів вибору загальнокорпоративної стратегії та стратегії бізнесу. <p>Питання для самоконтролю знань.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як Ви розумієте сутність планування як функції управління? 2. В якій послідовності здійснюється процес формулювання стратегії? 3. Що таке місія організації? Як її визначають? Наведіть приклади місії організації. 4. З якою метою в процесі стратегічного планування здійснюється аналіз зовнішнього середовища та внутрішніх можливостей організації? 5. Чим відрізняються політика, стандартні операційні процедури і правила? 	
<p>Тема №4. Зміст та характеристика основних типів організаційних структур управління авіапідприємств</p>		
—	<p>Навчальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоїти основні положення класичної теорії організації, поведінкового та ситуаційного підходів в теорії організації. 2. Визначити базові типи організаційних структур управління, розкрити їх сутність, виділити переваги, недоліки і умови застосування кожної з них. 3. Отримати уявлення про природу організаційних змін, визначити основні фактори, що перешкоджають їх проведенню. <p>Питання для самоперевірки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як Ви розумієте категорії “організація”, “організаційна діяльність”, “організаційна структура”? Як вони пов'язані між собою? 2. Що таке департаменталізація? За якими напрямками та у які способи може здійснюватися групування організаційних одиниць? 3. Поясніть зміст процесу делегування повноважень. Дайте загальну характеристику лінійних, функціональних та штабних повноважень. 4. Опишіть модель і охарактеризуйте основні етапи процесу організаційних змін за К. Левіним. 	1-22, 43-48
<p>Тема №5. Мотивація та контроль діяльності авіаційних підприємств</p>		
—	<p>Навчальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясувати логіку процесу мотивації і взаємозв'язки між ключовими етапами в моделі процесу мотивації. 	1-22, 43-48

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Засвоїти основні положення теорії змісту мотивації, визначити їх спільні та специфічні риси. 3. Розкрити зміст основних теорій процесу мотивації, усвідомити механізми впливу різних факторів, які в них розглядаються на поведінку людини в організації. 4. З'ясувати сутність та місце контролю в системі управління організацією. 5. Охарактеризувати види управлінського контролю, їх сильні та слабкі сторони. <p>Питання для самоперевірки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому ви бачите відмінність між категоріями “стимулювання” і “мотивування” ? 2. Як пов'язані між собою потреби, спонукання, цілі, дії і винагороди в моделі процесу мотивації ? 3. На дослідження яких аспектів мотивації спрямовані теорії процесу мотивації ? Що між ними спільного ? 4. Які існують інструменти прямого управлінського контролю поведінки працівників? 	
Тема №6 .Прийняття рішень та інформаційне забезпечення процесу управління авіаційними підприємствами		
—	<p>Навчальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити поняття “прийняття рішення” та з'ясувати місце цього процесу у системі управління. 2. Ідентифікувати етапи раціональної технології прийняття рішень та визначити їх зміст. 3. Визначити особливості використання методів творчого пошуку альтернатив. <p>Питання для самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На яких припущеннях побудована класична модель прийняття рішень? 2. З яких етапів складається раціональна технологія прийняття рішення? 3. Які методи творчого пошуку альтернативних варіантів Ви знаєте? 	1-22, 43-48
Тема № 7. Керівництво та лідерство в менеджменті авіаційних підприємств		
—	<p>Навчальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясувати природу лідерства та усвідомити взаємозв'язки між категоріями “вплив”, “влада”, “залежність”, “лідерство”. 2. Ідентифікувати різні підходи до вивчення лідерства. якостей лідера. <p>Питання для самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке “вплив”, “влада”, “залежність”, “повноваження” ? Як ці категорії співвідносяться між собою ? 2. Які практичні висновки дозволяють зробити результати досліджень в рамках ситуативного підходу до вивчення лідерства ? 3. Що є характерним для сучасних концепцій лідерства порівняно з попередніми підходами ? 4. У чому полягає сутність концепції атрибутивного, харизматичного і перетворюючого лідерства ? Що нового у розвиток теорії лідерства внесли ці концепції ? 	1-22, 43-48

	Тема №8. Характеристика функціональних видів логістики авіаційних підприємств.	
—	<p>Навчальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтеграція підприємств України в глобальну логістичну мережу 2. Перспективи розвитку логістики в Україні 3. Місце логістичного менеджменту на підприємстві <p>Питання для самоперевірки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Витрати на функціонування логістичного менеджменту 2. Вплив ринку на комплексне управління кадрами, технікою, технологією та організацією виробництва 	1-48
	Тема № 9. Міжнародний ринок авіаційних та логістичних послуг.	
—	<p>Навчальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність логістичних послуг в авіаційній галузі. 2. Фактори впливу на функціонування логістичних послуг в авіаційній галузі <p>Питання для самоперевірки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз логістичних послуг авіаційної галузі в Україні 2. Тенденції розвитку світового ринку логістичних послуг в авіаційній галузі в Україні 3. Вплив пандемії коронавірусу на світовий ринок логістичних послуг в авіаційній галузі 	1-48
	Тема № 10. Визначення та оцінка ефективності менеджменту та логістики в авіаційній галузі	
—	<p>Навчальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясувати сутність категорії “ефективність діяльності організації” та вплив діяльності менеджерів на ефективність організації. 2. Визначити види ефективності діяльності організації та окреслити коло чинників, що впливають на кожний вид ефективності. 3. З'ясувати внесок функцій управління у досягнення організацією високої ефективності. <p>Питання для самоперевірки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Який зв'язок існує між ефективністю й результативністю функціонування організації, з одного боку, та рівнем управління і діями конкретних менеджерів, з іншого? 2. Які типові чинниками спричиняють низьку ефективність західних компаній? 3. Які заходи із подолання недоліків управління компаніями використовуються для підвищення ефективності їх діяльності? 	1-22, 43-48

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Добровільні форми об'єднання підприємств
2. Внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства

3. Галузева структура економіки і промисловості України
4. Підприємництво як сучасна форма господарювання
5. Різновиди управління на підприємстві
6. Методи управління підприємством
7. Організаційна структура управління підприємством
8. Вищі органи державного управління підприємствами
9. Поняття про трудові ресурси, персонал, кадри підприємства
10. Класифікація і структура персоналу підприємства
11. Показники наявності та руху персоналу
12. Визначення планової чисельності окремих категорій персоналу
13. Кадрова політика і система управління персоналом
14. Сутність, структура і класифікація основних фондів
15. Оцінка вартості основних фондів
16. Фізичне й моральне зношення
17. Просте відтворення основних фондів. Амортизація
18. Показники використання основних фондів
19. Розширене відтворення основних фондів
20. Сутність, склад та структура оборотних засобів
21. Показники використання оборотних засобів
22. Сутність і склад нематеріальних ресурсів
23. Нематеріальні активи
24. Сутність і класифікація капіталовкладень підприємства
25. Фінансові інвестиції і оцінювання їх ефективності

5.1.2. Теми курсових робіт (не передбачено)

5.1.3. Теми наукових робіт (не передбачено)

6. Методи навчання

З метою забезпечення кращого засвоєння здобувачами вищої освіти поточного матеріалу передбачається під час проведення лекції максимально тісно пов'язувати цей матеріал з реальним життям, наповнювати його конкретним змістом, відображати в ньому всі активні зміни, які відбуваються у економічному середовищі.

Для збільшення інтересу здобувачів вищої освіти до процесу навчання і підвищення їх уваги передбачається провести дискусії за певними темами. При аналізі найбільш гострих та проблематичних питань планується застосовувати метод «мозкового штурму».

Окрім того, передбачається проведення проблемної лекції з використанням банку візуального супроводження, коли здобувачі вищої освіти мають можливість розглянути нормативні документи, первинні документи, форми звітності.

При проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організовувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні, обговорювати найоптимальніші шляхи виходу із скрутних положень за різних економічних умов, що панують у суспільстві.

При вивченні дисципліни використовується метод презентації. Для участі в такому практичному занятті здобувачі вищої освіти готують інформацію за обраними темами рефератів та презентують їх на практичному занятті.

При проведенні практичних занять передбачено здійснювати аналіз сучасних економічних процесів в Україні та світі, проводити різні розрахункові роботи з метою засвоєння основних методів, що дасть можливість здобувачам вищої освіти якомога більше наблизитися до реальної практики, моделювати ситуативні задачі, вирішувати тематичні задачі.

Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти готують реферати за актуальними темами, також передбачається, що здобувачі вищої освіти після виконання їх готують доповідь для публічного обговорення в аудиторії та проведення дискусії.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Поняття організації. Організація та її загальні характеристики.
1. Види та організаційно-правові форми підприємств.
2. Сутність та процес менеджменту.
3. Діяльність менеджера, його задачі, ролі в організації.
4. Професійні вимоги до менеджера авіаційного підприємства.
5. Описати підходи до визначення терміну „менеджмент”.
6. Еволюція менеджменту.
7. Сучасні підходи до управління.
8. Необхідність планування.
9. Сутність та необхідність стратегічного планування.
10. Характеристика функцій менеджменту.
11. Процес стратегічного планування розширена версія.
12. Особливості визначення місії та цілей організації. Навести приклад місій відомих вам організацій.
13. Визначення факторів зовнішнього середовища організації. Аналіз зовнішнього середовища.
14. Основні складові внутрішнього середовища організації, їх аналіз.
15. Визначення терміну „стратегія”. Еталонні стратегії.
16. Охарактеризуйте три області стратегії по М.Портеру. Навести приклад.
17. Розробка та реалізація стратегії. Фактори, що впливають на реалізацію стратегії.

18. Вибір стратегії. Фактори, що впливають на вибір стратегії.
19. Лінійні та штабні повноваження.
20. Складові організації: делегування, відповідальність та організаційні повноваження..
21. Види та класифікація організаційних структур управління.
22. Мотивація діяльності.
23. Практичне застосування ієрархії потреб А. Маслоу.
24. Дослідження керівництвом сильних та слабких сторін організації. SWOT-аналіз.
25. Контроль в організації. Види контролю в організації.
26. Змістовні теорії мотивації.
27. Процесуальні теорії мотивації.
28. Суть процесу прийняття рішень.
29. Класифікація управлінських рішень.
30. Інтуїтивна та раціональна технології прийняття рішень.
31. Моделі прийняття управлінських рішень.
32. Методи прийняття управлінських рішень.
33. Інформаційні обмеження прийняття управлінських рішень.
34. Сутність комунікацій, їх види та значення.
35. Організація комунікативного процесу, його етапи.
36. Збори та наради як форма обміну управлінською інформацією.
37. Модель управління неформальною організацією.
38. Природа і причини конфліктів.
39. Порівняльна характеристика термінів: „влада”, „вплив”, „лідерство”, „авторитет”.
40. Форми влади.
41. Лідер і менеджер: подібності та відмінності.
42. Підхід до теорії лідерства з позиції особистих якостей.
43. Підходи до теорії лідерства з позиції системності та поведінки.
44. Ситуаційні підходи до ефективного лідерства.
45. Вибір стилю лідерства.
46. На основі вивчення матеріалу курсу „Основи менеджменту” розробіть пам’ятку „Принципи раціонального управління”.
47. Інтеграція підприємств України в глобальну логістичну мережу
48. Перспективи розвитку логістики в Україні
49. Місце логістичного менеджменту на підприємстві.
50. Витрати на функціонування логістичного менеджменту.
51. Інтерфейс логістики з основними функціональними сферами бізнесу.
52. Логістика постачання як різновид логістики маркетингу
53. Сучасні інформаційні технології логістичного управління
54. Запаси в логістиці. Причини створення матеріальних запасів
55. Стратегія транспортного обслуговування.
56. Поняття аутсорсінга. Аутсорсінг і логістика.
57. Глобалізація бізнесу та роль і логістичних систем

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем вищої освіти з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Коледжі враховуються такі види робіт: навчальні заняття; самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач вищої освіти, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед)} = \left(\left(\frac{\text{Результат навчальних занять} + \text{Результат самостійної}}{2} \right) \cdot 10 \right)$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів вищої освіти, залікових книжках. **Присутність здобувачів вищої освіти на проведенні підсумкового контролю (залік) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить – **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\text{Підсумкові бали на навчальній дисципліні} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної циклової комісії та 2-3 науково-педагогічних працівники. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам вищої освіти, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Коледжу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Коледжу.

Вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			
75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не несуть істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю
21-40			

			повторного складання), робота, що потребує доробки
1–20		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Безус А.М. Менеджмент: навчальний посібник. Київ: АМУ, 2015. 268 с.
2. Біловодська О.І. Логістика. Теорія та практика. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. - 256 с.
3. Жилінська О.І. Менеджмент: практикум. Видання друге. Навч. посіб. Київ: 2018. 237 с.
4. Козирева О. В., Овсієнко О. В. Організація праці менеджера: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2019. 203 с
5. Кондратюк Н.В. Менеджмент: практикум. Харків: ХНАУ, Смугаста типографія, 2016. 219 с.
6. Крикавський Є.В. Логістичне управління: підручник. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2012. – 351 с.
7. Менеджмент : навч. посіб. О.; Харків. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. Харків: Мезіна В.В., 2017. 322 с.
8. Менеджмент організацій: навч. посіб. Львів: Ліга-Прес, 2018. 370 с.
9. Менеджмент: навч. посіб. для екон. спец. закл. вищ. освіти. [Н. С. Краснокутська та ін.]; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 230 с.
10. Окландер Логістика: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 346 с.
11. Основи менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. [колективне видання]; за заг. редакція Г.Є. Мошека. Київ: Ліра-К, 2017. 527 с.
12. Перебийніс В. І. Транспортно-логістичні системи. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2014. – 312 с.
13. Пономаренко В.С. Логістичний менеджмент: підручник. Харків : Інжек, 2010.- 440 с.
14. Смирнов І. Г. Транспортна логістика : навч. посібн. К. ЦУЛ, 2013. – 224 с.
15. Управління бізнесом: Навч. посібн. Київ: НУБіП, 2019. 401 с.
16. Управління організаційним розвитком підприємства: Навч. посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2019. 360с.
17. Управління персоналом : підручник за ред. д-ра екон. наук, проф. Шубалого О.М.; Луц. нац. техн. ун-т. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.

18. Управління персоналом : підручник. Київ: КНЕУ: Краматорськ : НКМЗ, 2013. 666 с.
19. Управління персоналом підприємства: навч. посіб. для студентів ВНЗ спец. "Менеджмент організацій і адміністрування" Харків: ХНАДУ, 2016. 200с.
20. Федоренко В.Г. Менеджмент: підручник: 3-тє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2015. 492 с.
21. Хромов О. П. Логістика, Видавництво – Бурун Книга, 2012. 224 с.
22. Шевченко Л. С. Стратегічний інноваційний менеджмент: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 155 с.

Допоміжна література:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996. № 254к/96-ВР// Відомість Верховної Ради України. -1996 .- №30. - Ст. 141. із змінами та доповненнями.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003р. №436 - IV // Відомість Верховної Ради України. - 2003. - № 18-22. Ст. 144 із змінами та доповненнями Митний кодекс України: Закон України від 11 липня 2002 р. № 92- IV// Відомість Верховної Ради України. - 2002. - №38-39. - Ст. 288. із змінами та доповненнями.
3. Повітряний кодекс України: Закон України від 16 вересня 2011 р. № 3167 XII // Відомість Верховної Ради України. - 1993. - №25. - Ст. 274. із змінами та доповненнями.
4. Митний кодекс України: Закон України від 11 липня 2002 р. № 92- IV// Відомість Верховної Ради України. - 2002. - №38-39. - Ст. 288. із змінами та доповненнями.
5. Про захист прав споживачів: Закон України від 1 грудня 2005 р. № 3161 - IV // Голос України. - 2006. - № 6 (13 січня) із змінами та доповненнями
6. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906- IV // Відомість Верховної Ради України. - 1999. - № 20. - Ст. 540. із змінами та доповненнями
7. Про обов'язкове страхування цивільно - правової відповідальності: Закон України від 1 липня 2004 р. № 1961 - IV // Відомість Верховної Ради України. 2000. - № 1. - Ст. 1 із змінами та доповненнями
8. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 6 квітня 2000 р. // Відомість Верховної Ради України. - 2000. - № 28. - Ст. 222 із змінами та доповненнями
9. Про транспортно - експедиторську діяльність: Закон України від 1 липня 2004 р. № 1955-IV // Відомість Верховної Ради України. -2004. - № 52. - Ст. 562
10. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435 - IV // Відомість Верховної Ради України. - 2003. - № 40. - Ст. 356 із змінами та доповненнями
11. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996. № 254к/96-

ВР// Відомість Верховної Ради України. -1996 .- №30. - Ст. 141. із змінами та доповненнями.

12. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003р. №436 - IV // Відомість Верховної Ради України. - 2003. - № 18-22. Ст. 144 із змінами та доповненнями Митний кодекс України: Закон України від 11 липня 2002 р.№ 92- IV// Відомість Верховної Ради України. - 2002. - №38-39. - Ст. 288. із змінами та доповненнями.

13. Повітряний кодекс України: Закон України від 16 вересня 2011 р.№ 3167 XII // Відомість Верховної Ради України. - 1993. - №25. - Ст. 274. із змінами та доповненнями.

14. Митний кодекс України: Закон України від 11 липня 2002 р.№ 92- IV// Відомість Верховної Ради України. - 2002. - №38-39. - Ст. 288. із змінами та доповненнями.

15. Про захист прав споживачів: Закон України від 1 грудня 2005 р. № 3161 - IV // Голос України. - 2006. - № 6 (13 січня) із змінами та доповненнями

16. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906- IV // Відомість Верховної Ради України. - 1999. - № 20. - Ст. 540. із змінами та доповненнями

17. Про обов'язкове страхування цивільно - правової відповідальності: Закон України від 1 липня 2004 р. № 1961 - IV // Відомість Верховної Ради України. 2000. - № 1. - Ст. 1 із змінами та доповненнями

18. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 6 квітня 2000 р. // Відомість Верховної Ради України. - 2000. - № 28. - Ст. 222 із змінами та доповненнями

19. Про транспортно - експедиторську діяльність: Закон України від 1 липня 2004 р. № 1955-IV // Відомість Верховної Ради України. -2004. - № 52. - Ст. 562

20. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435 - IV // Відомість Верховної Ради України. - 2003. - № 40. - Ст. 356 із змінами та доповненнями.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Автоматизація транспортної логістики. URL: <http://www.armatel.com.ua/solutions/logdep/>. (дата звернення: 25.08.2023).

2. Бізнес-інформ. Міжнародний науковий журнал. URL: <http://www.business-inform.net/main>. (дата звернення: 25.08.2023).

3. Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики. URL: <http://www.dssu.gov.ua> (дата звернення: 25.08.2023).

4. Європейська спілка транспортників України URL: <http://www.estu.com.ua/news.html>. (дата звернення: 25.08.2023).